

Főoldal>Az Ön jogai>Hozzáférés az Igazságszolgáltatáshoz környezeti ügyekben Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus ympäristöasioissa

Litvánia

[Perustuslaillinen perusta](#)

[Oikeuslaitos](#)

[#II](#)

[Tiedonsaantiin liittyvät oikeusriidat](#)

[Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus yleisön osallistuessa päätöksentekoon](#)

[Toimia ja laiminlyöntejä koskeva muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus](#)

[Muut oikeussuojakeinot](#)

[Asiavaltuus](#)

[Oikeudellinen edustus](#)

[Todisteet](#)

[Väliaikaiset turvaamistoimenpiteet](#)

[Oikeudenkäyntikulut](#)

[Oikeusapu](#)

[Oikea-aikaisuus](#)

[Muut kysymykset](#)

[Ulkomaalaiset](#)

[Rajat ylittävät oikeusriidat](#)

[I. Perustuslaillinen perusta](#)

Hänellä ei ole oikeutta puhtaita, terveitä, suotuisa ympäristö jne. suoraan perustuslain mukaisesti. Tämä oikeus voidaan johtaa muista artikloista perustuslaeissa. Ympäristönsuojelun käsite mainitaan useissa perustuslain pykälät: "valtion ja jokaisen yksilön on haitallista vaikutusta ympäristön suojeleminen" (53 artiklan 3 kohdan), "valtion niiden luonnonympäristön suojeleminen, eläimistön ja kasviston erillisinä, luonnon ja erityisen arvokkaita alueita, ja valvoo, että maltillinen käyttö sekä niiden palauttamista ja lisäämistä. Maaperän ehtymisen ja maan, veden ja ilman saastuminen, säteilyn sekä eläimistön ja kasviston köyhtymiseen, on kiellettävä lailla" (54 artiklan). Perustuslaissa taataan muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus: "henkilöt, joiden perustuslaillisia oikeuksia tai vapauksia on rikottu, on oikeus hakea muutosta tuomioistuimessa" (30 artiklan 1 kohdan). Kansalaiset voivat käynnistää hallinnollisia tai oikeudellisia menettelyjä, koska ympäristörikkomuksia. Mutta ne eivät voi suoraan vedota perustuslakiin ympäristössä. Kansainväliset sopimukset ratifioi parlamentin (Seimas) ovat olennainen osa unionin oikeusjärjestystä (artikla 138 (3)). Ristiriitatilanteessa kansainvälisillä sopimuksilla on ensisijainen kansalliseen lainsäädäntöön (laki 11 (2) kansainväliset sopimukset). Osapuolet voivat vedota suoraan kansainvälistä oikeutta. Århusin yleissopimus on tehokas ilman kansallista lainsäädäntöä. Hallintoelimet ja tuomioistuimet ovat tämän sopimuksen täytäntöönpanemiseksi.

[II. Oikeuslaitos](#)

Liettua on kaksi oikeudellista järjestelmää, jossa yleisten tuomioistuinten ja hallintotuomioistuinten ja yleisten tuomioistuinten erityisestä toimivallasta. Yleisten tuomioistuinten, jotka käsittelevät riita- ja rikosasioita, ovat Liettuan korkein oikeus (1), Liettua (1), ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet, alue- ja piirituomioistuimet (5) (54). Joissakin tapauksissa alueelliset tuomioistuimet voivat käsitellä myös hallinnollisten rikosten kuin niiden lainkäyttöalueella laissa. Aluetuomioistuin, muutoksenhakutuomioistuin ja korkein oikeus on Liettuan ja Criminal Division, Civil Division. Liettuan korkein oikeus on unionin tuomioistuimen tuomioita, päätöksiä, ratkaisuja ja määräyksiä muiden yleisten tuomioistuinten puoleen. Se kehittää yhtenäistä oikeuskäytäntöä tulkitessaan ja soveltaessaan lait ja muut säädökset. Liettuan korkein hallinto-oikeus ja alueelliset hallinto-oikeudet (1) (5) ovat tuomioistuinten toimivaltaa riita-asioissa kansalaisten ja hallintoelinten välillä johtuvat hallinnollisista oikeudellisista suhteista. Korkein hallinto-oikeus on ensimmäisen ja viimeisen oikeusasteen tuomioistuin hallinto-oikeudellisissa asioissa, jotka kuuluvat lain mukaan sen toimivaltaan. Sen oikeusasteen tuomioistuimen asioissa päätöksiä, ratkaisuja ja määräyksiä, jotka koskevat alueellisten hallintotuomioistuinten sekä tapaukset, joissa on kyse hallinnollisista rikkeistä päätti piirituomioistuimessa. Korkein hallinto-oikeus on esittänyt myös, että laissa säädetyissä asioissa, veto-oikeuksia uudelleen päätökseen saatettu hallinto-oikeudellinen asia tai hallinnollisiin rikkomuksiin, mukaan lukien. Korkein hallinto-oikeus kehittää yhdenmukaisen käytännön hallinnolliset tuomioistuimet tulkitsevat ja soveltavat lakeja ja muita säädöksiä. Erityistuomioistuimia ei ole toimivaltainen käsittelemään tietyntyyppisiä hallinnollisissa riita-asioissa. On olemassa vain tietyt erikoistumista esitutinnan tasolla toimielinten (esim. komission veroriidat). Erityisten esitutkintaan kunnalliset laitokset (hallintoriidat luvun mukaiset rahaetudet: savivaldybių visuomeninės administracinį ginčų komisijos) ja ylimmässä hallintoriitalautakunnassa (Vyriausioji administracinį ginčų komisija). Hakemuksia, jotka koskevat hallinnolliset riita-asiat provisiota tai komissiolle ennen veroja koskeva asia hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi ole pakollista, lukuun ottamatta koskevilla säännöissä. Ei ole olemassa erityisiä tuomioistuinten, oikeusistuinten tai ympäristölautakunnassa Liettua. Hallinnollinen riita-asia palkkiot ja hallinnolliset tuomioistuimet tulkitvat perusteellisesti kaikki hallinnolliset päätökset, mukaan lukien ympäristöasioissa. Piirituomioistuimet käsittelevät yleistä toimivaltaa ympäristövahinkojen tapauksessa. Joidenkin valtion laitosten alaisuudessa ympäristöministeriö voi esitutkinnan laitoksen ympäristöasioissa tapauksissa laissa (esim. valtion alueellisen suunnittelun ja rakentamisen sekä valtion palveluksesta suojelualueiden osalta). Hallintotuomioistuimet voivat ainoastaan hallinnolliset riita-asiat ympäristöasioissa. Ei ole mahdollista soveltaa toiseen tuomioistuimeen. Ainoa mahdollisuus on soveltaa hallintoriita-asiasta komission ennen asian viemistä hallintotuomioistuimeen. Ei ole olemassa mitään yleistä sääntöä, että hallinnollinen toimi on mahdollista valittaa korkeampaan hallintoviranomaiseen tai riippumattoman elimen ennen asian tuomioistuimen ratkaistavaksi. Hallinnollisten toimien sisäistä valvontaa/puutteen on pakollinen ainoastaan tietyn tyyppisissä hallinnollisissa asioissa (esimerkiksi sosiaaliturvamaksut), tai ratkaista riitoja. Hakemuksia, jotka koskevat hallinnolliset riita-asiat provisiota tai komissiolle ennen veroja saattaa asia hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan valita vapaaehtoisuuden pohjalta. Ainoastaan säädetään laeissa tämän erityisen oikeudenkäyntiä edeltävä menettely on pakollinen. Jokainen osapuoli voi pyytää tuomioistuimelta suojaa tai loukannut hänen oikeuttaan tai suojattuja etuja riidanalaisen lain 5 artiklan (hallintolainkäytöstä annettu laki (LAP)). Kantajalla, joka riitauttaa hallintotoimi on osoitettava oikeussuojan tarve säädöksen kumoamiseksi. Ainoastaan hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi yksittäisenä suojellakseen itseään rikotaan tai riidanalainen oikeus tai vakuusoikeus on lantiovyö sallittu (5 artiklan). Se on mahdollisesti tehtävä kantelu valtion suojelemiseksi tai muun yleisen edun osalta syyttäjän, yhteisöt, valtion, muiden valtion toimielinten, virastojen, järjestöjen tai luonnollisia henkilöitä, mutta

vain laissa säädetyissä tapauksissa lantiovyö (56 artiklan). Valituksen/vetoomuksen voidaan tallettaa tuomioistuimeen kuukauden kuluessa ilmoituksen julkaisemispäivästä alkaen riidanalaisen toimen, jona yksittäisen toimen tiedoksi sille, jota asia koskee, tiedoksi asianomaiselle taholle toiminta (tai laiminlyönti), kahden kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona määräaika lain tai muun säädöksen noudattamisen osalta kysyntää. Jos julkisen tai sisäisen hallinnon yksikkö, viivästysten ja jonkin asian käsittely ei ole se määräpäivä, valituksen laiminlyönti (viivästyminen) voidaan tehdä kahden kuukauden kuluessa päivästä, jona määräaika lakia tai muuta säädöstä koskevan kysymyksen ratkaisemiseksi. Ei määräaikoja on asetettava, jotta vetoomusten jättämisen laillisuuden arvioimiseksi hallinnollisten säädösten hallintotuomioistuimissa. Hallinnollinen päätös tai jokin muu toimielin kiistää komission ilman tutkintaa varten, antanut tutkittuaan riitojen hallinnollinen riidan tuomioistuimen ulkopuolinen menettely, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 20 päivän kuluessa päätöksen vastaanottamisesta lantiovyö (33 artiklan).

Jos katsotaan, että määräaika valituksen osalta ei ole havaittu hyvä syy, kantajan pyyntöä, että hallintotuomioistuin voi myöntää sen. Vetoomuksen osalta, että sen on esitettävä syyt noudattamatta jättämisen määräaika ja esittää todisteita, jotka vahvistavat perusteita ei ole noudatettu määräajassa. Ei ole olemassa erityisiä turvatarkastusmenettelyjä hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Ainoastaan siihen, että valituksen määräaika ja muodolliset vaatimukset, tarkastetaan, jotta voitaisiin päättää, onko valitus on hyväksyttävä. Sen 23 artiklan, jossa vahvistetaan normit valitus hallinto-oikeuteen. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa on määrätty laissa, on saanut valituksia ja vetoomuksia, ja kuuli hallintotuomioistuimissa vasta, kun maksu peritään leimaveroa. Asianajajan käyttäminen ei ole pakollista, hallintotuomioistuimissa. Menettelyn osapuolet voivat puolustaa etujaan oikeudessa itse tai edustajansa välityksellä. Hallinto-oikeus voi kumota riidanalaisen hallintotoimen (joskus sen osaan). Tuomioistuin voi myös velvoittaa asianomaisen yrityksen syyllistyneen rikkomisen korjaamiseksi hallinnon tai suorittaa muita yhteisöjen tuomioistuimen lantiovyö (88 artiklan). Hallinto-oikeus voi muuttaa hallinnollisen toimenpiteen, mutta se voi velvoittaa toimielintä laatimaan valtion (PASS) uusi hallinnollinen toimi. Tuomioistuimen päätös voi sisältää tämän uuden hallinnollisen päätöksen. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä tapauksissa hallinnollisia menettelyjä ympäristöasioissa. On mahdollista, että vetoamus on valtion tai muiden julkisten etujen, myös ympäristöasioissa. Oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi ympäristöasioissa Århusin yleissopimuksessa määrätään. Siinä ei ole rajoituksia, joilla luonnolliset tai oikeushenkilöt voivat nostaa kanteen hallintotuomioistuimissa. On mahdollista, että valituksen tekemiseksi, jotta valtion tai muun julkisen edun suojeleu on säädetty syyttäjät, yhteisöt, valtion, muiden valtion toimielinten, virastojen, järjestöjen tai luonnollisia henkilöitä, mutta vain laissa säädetyissä tapauksissa lantiovyö (56 artiklan). On myös mahdollista, että alalla ympäristöasioissa. Hallintotuomioistuimet voivat myös päättää tapauksissa, jotka liittyvät julkishallintojen välisiä riitoja, jotka eivät ole huomattavasti etuoikeusasemassa, joka koski toimivaltaa tai rikotaan lainsäädäntöä yksityisoikeudellisissa riita- asioissa, lukuun ottamatta asioiden yleisten tuomioistuinten puoleen. Julkiset yksiköt, joilla ei ole oikeutta riitauttaa omia hallinnollisia säädöksiä hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Jos hallintotoimi on lainvastainen, ainoastaan yleisen edun vastainen syyttäjän tai muille henkilöille laissa säädetyissä tapauksissa, voi saattaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomareilla ei ole yleensä oikeutta käynnistää. Mutta jos tuomari on tietoa rikollista toimintaa, hänellä on velvollisuus ilmoittaa syyttäjälle lantiovyö (109 artiklan). Kun asian käsittely on kesken, tuomioistuin voi "aktiivisesti" osallistunut menettelyyn vaatimalla näyttöä, jolla todistajien, asiantuntijoiden jne.

III Tiedonsaantiin liittyvät oikeusriidat

Hakija, joka katsoo, että hänen pyyntönsä ympäristöön on jätetty huomiotta tai perusteettomasti evätty tai että siihen on vastattu riittämättömästi, on mahdollisuus muutoksenhakumenettelyyn, ennen kuin hallinnolliselle valituslautakunnalle. Komissio voi hakea muutosta kuukauden kuluessa tietojen vastaanottamisesta tai kuukauden kuluessa siitä päivästä, jona ne on asetettu saataville. Komission päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 20 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Jos pääsy evätään, julkishallinnon yksikön on tehtävä yksittäinen hallintotoimi, jonka on oltava selkeästi muotoiltuja, oikeuksia ja velvollisuuksia, ja erityisesti muutoksenhakumenettelystä (6 artiklan ja 8) laki julkishallinnosta. Epäämisen perustelut olisi toimitettava pyynnön esittäjälle 14 päivän kuluessa tämän pyynnön vastaanottamisesta, jota viranomaisen (19 artiklan velvoittaa ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun hallituksen päätöslauselman nro 1175). Pyyntö voidaan esittää kirjallisesti tai suullisesti. Tiedot voidaan antaa suullisesti, jos hakija ei ole pyytänyt kirjallista vastausta varten. Kirjalliset pyynnöt koskevat vaatimukset ovat seuraavat:

Nimi,
yhteystiedot,
pyydetty tiedot,
tietojen muodossa.

Kantaja ei ole voinut ilmaista kiinnostuksensa. Jos hakija pyytää antamaan tiedon tietyssä muodossa (mukaan luettuna jäljennösten muoto), viranomaisen on annettava tieto kyseisessä muodossa (on myös joitakin poikkeuksia 9 artiklan mukaisesti, jotta ympäristöä koskevan tiedon julkisesta saatavuudesta). Tiedot on annettava pyynnön esittäjän saataville 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun viranomaisen. Tämä käsite voidaan ulottaa koskemaan vähintään 14 kalenteripäivää. Hakemus komission ennen hallinnollisen asian saattamista hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi on pakollinen tässä tapauksessa. Kaikki tiedot on annettava, jos tuomioistuin sitä pyytää. Nämä tiedot voivat vaikuttaa tuomioistuimen päätökseen. Yksi asia on täytettävä valituksen (avustus) ja kumota riidanalaisen toimen (tai sen osan), ja velvoittamaan asianomaisen yrityksen syyllistyneen rikkomiseen, että hallinnon on oikaistava tai noudattamaan muita yhteisöjen tuomioistuimen määräys (88 artiklan 2 kohdan) LAP). Tuomioistuimet voivat määrätä tietojen julkistamista.

IV. Muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus yleisön osallistuessa päätöksentekoon

Hallinnollista menettelyä säännellään lain julkishallinnosta hallinto-oikeuden kaikissa asioissa, myös ympäristöasioissa. Pääasiallinen ympäristölainsäädännön ympäristönsuojelua koskevan lainsäädännön. Lait ja muut säädökset, joilla säännellään ympäristönsuojelu on hyväksytty tämän lain perusteella. Ympäristönsuojelua koskevan lain mukaan tärkeimmät pääasiallisen taloudellisen toiminnan – luvan. On olemassa paljon erityyppisiä lupia (rakentaminen, ympäristövaikutusten arviointi, IPPC-lupa ym.), joita säännellään erityisiä lakeja ja muita säädöksiä, nämä säädökset ovat (kirjallista lupaa koskevia vaatimuksia, toimielimet, jotka ovat vastuussa siitä, että joskus) menettelyä koskevat erityiset säännöt koskevat perussäännöt, mutta hallintomenettelyjä on kirjoitettu laki julkishallinnosta. Muutoksenhaku ylemmän viranomaisen hallinnollista päätöstä vastaan voidaan velvoittaa (ainoastaan siinä luetelluissa tapauksissa) tai vaihtoehtoisia (henkilö voi valintansa mukaan hakea muutosta viranomaisen tai tuomioistuimen käsiteltäväksi). On olemassa mahdollisuus hakea hallintoriita-asiasta komission ennen asian viemistä hallintotuomioistuimeen. Ensimmäisen asteen hallinnollisen päätöksen voi tehdä suoraan tuomioistuimeen. Hakemuksia, jotka koskevat hallinnolliset riita-asiat valiokuntia, ennen kuin asia hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi ole pakollista, lukuun ottamatta koskevista säännöissä. Koska laissa säädetyt erityissäännöt olisi ennen hallinnollista vaatimusta saattaa asia hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi, hallinnolliset päätökset voidaan saattaa hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi suoraan. Hallinnolliset tuomioistuimet valvovat niiden menettelyjen laillisuutta ja myös kaikkien sellaisten hallinnollisten päätösten laillisuutta. Tutkimus tuomioistuinten aineellisia, teknisiä päätelmiä ja tarvittaessa niiden katsotaan kuuluvan päätöksen. Hallinnollinen suunnittelu laillisuutta valvovat hallintotuomioistuimet. Asiavaltuutta koskevia edellytyksiä, todisteita koskevat säännöt, säännöt ja tuomioistuinvalvonnan laajuutta ei ole erityisiä tapauksissa ympäristöasioissa. Luonnollisilla henkilöillä tai oikeushenkilöillä on oikeus tehdä valitus (hakemus) ja joka koskee hallinnollista tointa, kun heidän oikeuksiaan on loukattu. Laissa säädetyissä tapauksissa sen on mahdollisesti tehtävä kantelu, jotta voidaan suojella valtion tai muun julkisen edun (mukaan lukien ympäristöstä). Laitokset, järjestöt ja ryhmät, voi hakea muutosta vaikuttavat toimenpiteet (olemassaolo, omia etujaan, toimintaa, toimintaedellytykset), sekä pyydetään korvausta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä, he kärsivät. Lisäksi ne voivat viedä oikeuteen puolustaa yleistä etua, jos edustettuina sääntely- tai yksittäinen toimenpide vahingoittaa kyseistä yleistä etua. Hallinnollisissa riita-asioissa, kuten yksityisten oikeudellisista menettelyistä, todistustaakka on kantajalla.

Katsoo kuitenkin lieventää tätä periaatetta hallinnollisissa riita-asioissa erityisesti silloin, kun todisteet ovat viranomaisen hallussa, tai, jos on kyse vastuusta, jos olettaessa, joilla vetoamukseen esittäjä perustamasta vika, ja hän väittää, että hallinnon tehtävänä on näyttää toteen, että se ei ole tehnyt oikeudellista virhettä. Ottavat huomioon korostaisi niiden kuulustelunomaista luonnetta, hallintotuomioistuimen tuomari, joka on merkittävä tutkintavaltuudet, tosiasiallisesti vaikuttaa merkittävästi tosiseikkojen selvittämisessä. Tarvittaessa hän voi määrätä, että asiakirjojen luovuttaminen tai suorittaa itse tiettyjä tutkimuksia, toimet ja asiakirjat suoraan tutkia vieraillemalla paikoissa, osallistumalla kuulemisiin ja arviointeihin. Tuomareiden on osallistuttava aktiivisesti todisteiden keräämistä. 8 artiklan 1 kohdan hallintolainkäytöstä annettu laki vahvistetaan se periaate, että menettely järjestetään julkinen kuuleminen.

Hallinnollinen tuomari voi täysin hallita hallintotoimen. Hallinnollista tointa (osittain), ne on kumottava, jos se on:

sinänsä laitonta, on ristiriidassa sen sisällön eli oikeustoimia;

laittomia, koska ne on annettu epäpätevään yrityksen hallintoon;

laiton, koska sitä tehtäessä rikottiin pääasiallinen vakiintuneita menettelyjä, etenkin sääntöjen vastaisesti, objektiivisen arvioinnin varmistamiseksi kaikkien osuusteiden ja riidanalaisen päätöksen pätevyuden. Riidanalaisen toimen (sen osan) voidaan myös peruuttaa sellaisten perusteiden nojalla, koska materiaalin lantiovyö (89 artiklan).

Ympäristövaikutusten arvioinnin tarpeen ja sisällön määrittelyä koskevat päätökset ja hallinnolliset päätökset voidaan valvoa tuomioistuimissa. Asiavaltuutta koskevia edellytyksiä, todisteita koskevat säännöt, säännöt tai suullisessa käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan laajuus eivät nimenomaisesti mainituissa tapauksissa. Ympäristövaikutusten arviointia koskeva lopullinen päätös on hallinnollinen päätös ja se voidaan viedä tuomioistuimeen. Hallinnolliset tuomioistuimet valvovat niiden menettelyjen laillisuutta ja myös kaikkien sellaisten hallinnollisten päätösten laillisuutta.

Tutkimus tuomioistuinten aineellisia, teknisiä päätelmiä ja laskelmat, jos ne katsotaan kuuluvan päätöksen. Valvotaan ympäristövaikutusten arviointi, koska se on tärkein näkökohta, niihin liittyvien menettelyjen laillisuus. Vaatimusta välttämättömästä etujen mukaista, että toimivalta on johtaja edellytyksiä valituksen tutkittavaksi ottamiseen. Ei ole tarpeen osallistua julkisen kuulemisen vaiheen YVA-menettelyä tai kommentoida pysyvän hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Yleisöllä, jota asia koskee, on oikeus tehdä valitus (YVA), jotka koskevat hallinnollisia toimia yleisen edun suojelemiseksi (laki ympäristövaikutusten 15 artiklan ehdotettua taloudellista toimintaa). Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, joita sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Määräys on saatavilla kaikissa hallinnollisissa asioissa. Sopimuksen 71 artiklan mukaan hallintolainkäytöstä annettu laki, tuomioistuin tai tuomari voi perustellusta hakemuksesta ja että tämän omasta aloitteestaan toteutettava toimenpiteet varmistaakseen saatavansa. Väite voidaan suojata missään menettelyn vaiheessa toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä, jos vaatimuksen turvaamiseksi voi haitata yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanon eikä tee päätöstä voida panna täytäntöön. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, joita sovelletaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Kaikki hallinnollisiin päätöksiin voidaan hakea muutosta hallinnollisissa tuomioistuimissa. IPPC-direktiivi ja muut päätökset, jotka koskevat lupia voidaan tarkistaa myös hallintotuomioistuimissa. Asiavaltuutta koskevia edellytyksiä, todisteita koskevat säännöt, säännöt tai suullisessa käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan laajuus eivät nimenomaisesti mainituissa tapauksissa. Hallinto-oikeudet käsittelevät sitä menettelyllistä ja aineellista oikeellisuutta IPPC-direktiivin piiriin kuuluvien päätösten ja kaikkien sellaisten hallinnollisten päätösten laillisuutta. Ne ovat myös tutkimaan aineellisia, teknisiä havaintoja, laskelmia ja IPPC-direktiivin asiakirjoja, jos nämä seikat voidaan katsoa kuuluvan päätöksen. Ei ole tarpeen osallistua julkisen kuulemisen vaiheen IPPC-direktiivin tai kommentoida pysyvän hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Yleisöllä, jota asia koskee, on oikeus tehdä valitus (IPPC) ja joka koskee sellaisen hallintotoimen yleisen edun suojelemiseksi (87 artiklan) koskevia sääntöjä, myöntämistä, uusimista tai IPPC-luvat, Liettuan ympäristöministeriö on 80 vuonna 2002). Sopimuksen 71 artiklan mukaan hallintolainkäytöstä annettu laki, tuomioistuin tai tuomari voi toteuttaa toimenpiteitä varmistaakseen saatavansa. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, joita sovelletaan IPPC-direktiivin menettelyä.

Toimia ja laiminlyöntejä koskeva muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeus

Sopimuksen 7 artiklan 8 kohdan mukaan oikeutta ympäristönsuojelun alalla, yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, on oikeus nostaa kante tuomioistuimissa ja:

painottaa syyllistyneet henkilöt vaarantavat ympäristön, ja virkamiehet, joiden päätökset ovat vastoin heidän oikeuksiaan tai etujaan;

toteuttamaan tarvittavat toimet, joilla vältetään tai vähennetään mahdollisimman paljon ympäristövahinkoja tai palauttaa alkuperäinen ympäristön tilasta.

Luonnolliset tai oikeushenkilöt, jotka aiheuttavat haittaa ympäristölle on korvattava kaikki vahingot, ja, jos mahdollista, on mahdollistettava ympäristön tilaa ympäristön suojelua koskeva laki (32 artiklan). Oikeus esittää vahingonkorvausvaatimus kuuluu:

oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, joiden terveyttä, omaisuutta tai etuja on vahingoitettu;

Ympäristöministeriö virkamiesten tai muiden toimihenkilöiden silloin, kun vahinko on jo tapahtunut valtion etujen vastaista (33 artiklan 1 kohdan) Ympäristön suojelua koskeva laki).

Oikeussubjektit, jotka ovat yksityisoikeudellisessa vastuussa syyllisyydestä riippumatta mahdollisista ympäristövahingoista haitta tai todellinen uhka, joka johtuu niiden taloudellista toimintaa (34 artiklan 2 kohdan) Ympäristön suojelua koskeva laki). Vaatii, että ympäristön suojelemiseksi voidaan osoittaa suoraan hallintotuomioistuinten päätösten tai laiminlyöntien julkisyhteisöjen (valtio tai paikalliset viranomaiset). Hallinto-oikeus voi kumota riidanalaisen toimen (tai sen osan), obligaatti julkisen elimen korjaamaan tehdystä rikkomisesta, tai suorittaa muita tuomioistuimen määräyksiä. Hallinto-oikeus voi tyydyttää valitukseen (hakemus) ja että laittomien toimien aiheuttamien vahinkojen julkisilta elimiltä. Valtionhallinnossa toteutetaan ympäristönsuojelun tasavallan hallitus, ympäristöministeriön, ympäristöviraston, alueelliset ympäristönsuojelun osastojen, muiden valtion viranomaisten (esimerkiksi valtion Aluesuunnittelu- ja rakennusvalvontavirasto, Forest Enterprise, kansallispuistot, suojellut alueet ja paikallisviranomaisten osastot). Hallinnollista menettelyä säännellään lain julkishallinnosta hallinto-oikeuden varten. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä ympäristönäkökohtiin. Hallinnollinen menettely on saatava päätökseen ja hallinnollista menettelyä koskeva päätös on tehtävä 20 työpäivän kuluessa menettelyn alusta alkaen. Toimikautta voidaan pidentää enintään 10 arkipäivän kuluessa julkishallintoa koskeva laki (31 artiklan). Henkilöllä on oikeus hakea muutosta hallinnollista menettelyä koskeva päätös hyväksyttiin julkishallinnon yksikkö, oman valintansa mukaan joko hallinnollista kiistää komission tai hallinnollista menettelyä noudattaen laissa vahvistettuja julkishallintoa koskeva laki (36 artiklan). Hallinto-oikeus voi kumota toimivaltaisten viranomaisten tekemien päätösten (tai sen osaa) toimivaltaisen viranomaisen velvoitettava hänet korjaamaan syyllistynyt rikkomiseen tai suorittaa muita yhteisöjen tuomioistuimen lantiovyö (88 artiklan). Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, jotka koskevat ympäristövastuuta koskevassa menettelyssä hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Yleiset tuomioistuimet käsittelevät asiat, jotka koskevat ympäristövahinkovastuusta. Mahdollisuus hakea korvausta aiheutuneesta vahingosta on 34–32 artiklan mukaisesti ympäristönsuojelua koskevan lain. On olemassa useita mahdollisuuksia panna täytäntöön ympäristövastuusta. Kullakin on tietyt edellytykset täytyvät. Henkilö voi pyytää toimivaltaisen viranomaisen on toimittava, jos ympäristö on vahingoittunut. Toimivaltaisen viranomaisen tekemästä päätöksestä voi valittaa hallintotuomioistuimeen. Oikeushenkilöt ja luonnolliset henkilöt, joiden terveyttä, omaisuutta tai etuja on vahingoitettu, voi tehdä suoria vahingonkorvauskanteita tavallisissa tuomioistuimissa. Toimivaltaiset virkamiehet voivat päättää tällaisista korvauksista, kun vahinko on jo tapahtunut sen valtion intresseihin.

VI. Muut oikeussuojakeinot

Kaikki yleisissä tuomioistuinmenettelyissä, hallinto-, siviili- tai rikosoikeudellisen todennäköisesti sovelletaan ympäristöasioissa. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä tällä alalla. Nimittää tasavallan parlamentin (Seimas) talousvaliokunnan oikeusasiamiehelle, valtion virkamies, joka suojelee ihmisoikeuksia ja perusvapauksia, tutkii kantelijoiden väitteet koskevat virka-aseman väärinkäyttöä tai byrokraatiaa ja pyritään parantamaan julkista hallintoa. Kantelun tekijällä

on oikeus kannella Euroopan parlamentin oikeusasiamiehelle byrokratian väärinkäyttö virkamiesten, jos hän katsoo, että hänen oikeuksiaan ja vapauksiaan on loukattu siten, 13 (1) (5 artiklan Seimas oikeusasiamiestä koskeva laki). Tutkimus on saatettu päätökseen parlamentin oikeusasiamies päättää:

tunnustaa tai julistaa valitusta perusteltuna;

hylkää valituksen;

Kantelun tutkinnan lopettamisesta (22 artiklan 1 kohdan) Seimas oikeusasiamiestä koskeva laki).

Viraston tai virkamiehen ja toimielimen, johon tämä ehdotus (suositus) on osoitettu, on tutkittava (suositus) ilmoittaa parlamentin oikeusasiamiehen ja parlamentin oikeusasiamiehen tutkimusten tuloksista (20 artiklan 3 kohdan) Seimas oikeusasiamiestä koskeva laki). Lain mukaan syyttäjät, Euroopan syyttäjänviraston on valtion elin, jonka johdossa on valtakunnansyyttäjät. Euroopan syyttäjänvirasto koostuu yleisen syyttäjän virasto ja alueelliset syyttäjänvirastot, alueelliset syyttäjänvirastot ja alueelliset syyttäjäviranomaiset). Kaikki syyttäjänvirastojen on puolustaa yleistä etua, myös ympäristöasioissa. 19 artiklan säännellään tyhjentävästi syyttäjän yleisen edun puolustamiseksi. Valtion elimiä, jotka ovat vastuussa ympäristönsuojelua, myös ympäristöministeriön, ympäristöviraston, alueelliset ympäristönsuojelun, yksiköt ja muut valtion viranomaiset (esim. valtion Alueuunnittelu- ja rakennusvalvontavirasto, Forest Enterprise, kansallispuistot, suojellut alueet ja paikallisviranomaiset) voivat käynnistää asian hallinto-oikeuden yleisen edun puolustamiseksi. Jotkin elimet ovat alueellisen poliisin erityisyksiköiden ympäristörikkomuksia (esim. pääkaupungissa Vilnassa). Muut alueellisen poliisin elimet ovat poliisin virkamiehet tutkivat ympäristörikkomuksia. Niillä on toimivalta rikosoikeudellisissa asioissa ja hallinnollisista rikkomuksista. Säädetään rikoslain piiriin kuuluvat asiat Liettuan tasavallan, kun rikosoikeudellinen menettely voidaan panna vireille, jos valitusta ei ole uhrin tai hänen laillinen edustajansa (rikosprosessilain 407 artiklan). Näissä tapauksissa esitutkintaan ei suoriteta. Ei ole esimerkiksi tapauksissa ympäristöasioissa. Mahdollisuuksia on useita väitteitä hallintotuomioistuimissa hallinnollisten epäsovivia toimia:

Kumoamiskanne lainvastaista hallinnollista päätöstä vastaan;

Sen vuoksi valtion laitos siirtää hallinnollista päätöstä;

vahingonkorvauskanteen viranomaisia vastaan silloin, kun on osoitettu, että tämä epäsovivia toimia aiheutti vahinkoa.

On mahdollista, että valituksen tekemiseksi, jotta voidaan suojata valtion tai muiden julkisten etujen osalta syyttäjän, yhteisöt, valtion, muiden valtion toimielinten, virastojen, järjestöjen tai luonnollisia henkilöitä, mutta vain laissa säädettyissä tapauksissa (56 artiklan hallintolainkäytöstä annettu laki).

VII. Asiavaltuus

Lain mukaan jokaisen hallinnollisen menettelyn asianosainen voi pyytää tuomioistuimelta suojaa hänen oikeuttaan loukatuksi, riidanalaisen lainsäädännön tai suojattuja etuja. Kantajalla, joka riitauttaa hallintotoimi on osoitettava oikeussuojan tarve säädöksen kumoamiseksi. Ainoastaan hakemukset, suojelemaan yksilön oikeutta loukata tai hallinto-oikeuden tutkittavaksi ottamista koskevan lain 5 artiklan (hallinnolliset menettelyt). Näitä tärkeimpiä sääntöjä sovelletaan erilaisia menettelyjä ja eri toimijat. On kuitenkin mahdollisesti tehtävä kantelu, jotta ne voivat suojella valtiota tai muita yleisen edun kannalta. Toimijoiden tätä mahdollisuutta sisällyttää syyttäjät, yhteisöt, valtion virkamiehet, muut valtion toimielimet, virastot, järjestöt ja luonnolliset henkilöt. Tätä mahdollisuutta voidaan käyttää vain laissa säädettyissä tapauksissa (56 artiklan hallintolainkäytöstä annettu laki). Esimerkiksi 7 artiklan 8 kohdan mukaan oikeutta ympäristönsuojelun alalla, yhtä tai useampaa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, on oikeus nostaa kanne tuomioistuimessa. Jos valituksessa niin yleisen edun suojelemiseksi ympäristön suojele tätä väitettä ei voida ottaa tutkittavaksi, koska se on säädetty laissa ympäristönsuojeluun. Tätä sääntöä käytetään kaikissa asioissa (ei ainoastaan ympäristöasioissa). Joskus lisäsääntöjä lainsäädännössä säädetään, kenelle ja missä tapauksissa on mahdollisuus saada yhteisöjen tuomioistuin esimerkiksi tapauksissa, jotka koskevat ympäristövaikutusten arvioinnin ja IPPC:n. 15 artiklan ympäristövaikutusten arviointia koskevan lainsäädännön suunnitellun taloudellisen toiminnan mukaan yleisölle, jota asia koskee, mahdollisuus nostaa kanteen tuomioistuimessa, jos ympäristövaikutusten arviointi. 87 artiklan Säännöt, myöntämistä, uusimista tai IPPC-luvat, Liettuan ympäristöministeriö on 80–2002 esitetään, että yleisölle, jota asia koskee, mahdollisuus nostaa kanne tuomioistuimissa IPPC-direktiivin osalta. Lisäksi on olemassa säännöt, jotka koskevat yleisölle, jota asia koskee, mahdollisuus nostaa kanteen tuomioistuimessa, jos 15 artiklan ympäristövaikutusten arviointi (ympäristövaikutusten arviointia koskevan lainsäädännön suunnitellun taloudellisen toiminnan (ja IPPC-direktiivin 87 artiklan) koskevien sääntöjen antamista, uusimista ja peruuttamista koskevan IPPC-direktiivin, Liettuan ympäristöministeriö on 80–2002). Kyseessä ei ole "actio populariksi" Liettua. Oikeusasiamies ei voi nostaa kanteen hallintotuomioistuimessa hallinnollista päätöstä vastaan. Mutta hän voi valittaa hallintotuomioistuimeen pyynnön tutkia säädösten laillisuuden hyväksymän valtionhallinnon yksiköistä tai kunnallishallinnolle. Hän voi suositella, että syyttäjän mukaan tuomioistuin soveltaa laissa säädetyn menettelyn yleisten etujen suojelemiseksi. Yleiset syyttäjät voivat puolustaa yleistä etua hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Muut valtion laitokset, olla oikeus toimia hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi joko silloin, kun se on niiden oman edun mukaista vaatia tai puolustaa, tai puolustaa yleistä etua. Lisäksi asetuksella säädetään kansalaisten ja kansalaisjärjestöjen asiavaltuutta ja oikeussuojan saatavuutta ympäristöasioissa koskevien menettelyjen YVA ja IPPC

VIII. Oikeudellinen edustus

Osapuolet voivat edustaa etujaan hallinnollisissa tuomioistuimissa itse tai edustajansa. Hallinnollisissa tuomioistuimissa, asianajajan osallistuminen on pakollista oikeudellisissa menettelyissä (myös ympäristöasioissa). Asianajajan käyttäminen on pakollista myös ennen kassaatioistuimissa (Liettuan korkein oikeus) (esim. ympäristövahingon tapauksia tai rikosasioissa). Osapuolet ja/tai niiden edustajien on oltava oikeustieteen tutkinto muutoksenhakuistuimissa. Osallistuminen on yleensä pakollista kaikissa rikosoikeudellisissa menettelyissä yleisten tuomioistuinten puoleen. Laki on erikoistuneita toimistoja (yleensä kyseessä on suurin Law Offices). On mahdollista todeta, että asianajajien luettelot seuraavilta verkkosivustoilta:

<http://www.advoco.lt/>

<http://www.infolex.lt/>

On olemassa useita kansalaisjärjestöjä, joiden tavoitteena on puolustaa yleistä etua, kuten Liettuan Fund for Nature ja Liettuan vihreä liike. Liettuan ympäristön koalitio perustettiin vuonna 2004. 9 Tässä liittoutuman jäseniä tällä hetkellä.

IX. Todisteet

Osapuolten ja muiden henkilöiden läsnä todisteita menettelyn kannalta. Asianosaisten on todistettava ne seikat, joihin heidän vaatimuksensa ja vastauksia. Hallinto- ja siviiliproessin todisteet sisältyvät: selvitykset, jotka osapuolet ja kolmannet osapuolet (suoraan tai edustajaa, todistajien kuuleminen, kirjallisten todisteiden perusteella, todellista näyttöä, tutkimuksia, asiantuntijalausunnot. Osapuolet ja muut asianosaiset esittävät unionin tuomioistuimelle todisteita. Tarvittaessa tuomioistuin voi sallia, että kyseiset henkilöt toimittamaan lisätodisteita henkilön pyynnöstä tai omasta aloitteestaan tarvittavat asiakirjat, voi vaatia tai pyytää tietoja virkamiehiä. Siviilioikeudellisessa menettelyssä yhteisöjen tuomioistuimella on oikeus hankkia todisteita omasta aloitteestaan vain poikkeustapauksissa, jos laissa edellytetään, kuten perheoikeudellisissa asioissa ja työelämän tapauksissa. Tuomioistuin voi hankkia todisteita myös kysyntää ja toisen osapuolen tai kolmannen osapuolen on toisen osapuolen pyynnöstä. Mitään näyttöä tuomioistuimissa on etukäteen määritelty arvo. Tuomioistuin arvioi todisteet omia sisäisiä mukaan tuomio perustuu perinpohjaisesti, kattavasti ja puolueettomasti tosiseikkojen tutkiminen lain mukaisesti sekä oikeudenmukaisuuden ja kohtuullisuuden arviointiperusteet. Osapuolten hallinnollisessa menettelyssä mahdollisuus ottaa käyttöön uusia todisteita suullisen käsittelyn päättymiseen saakka ansioiden perusteella. Tuomareiden on osallistuttava aktiivisesti todisteiden kerääminen, kaikki merkittävät perustamiseen ja on sen objektiivinen ja täydellinen tutkimus. Menettelyn osapuolet voivat esittää uusia todisteita loppuun saakka valmistautuminen oikeudenkäyntiin pääasiassa. Siviilioikeudellisessa menettelyssä yhteisöjen tuomioistuimella on oikeus hankkia todisteita omasta aloitteestaan vain poikkeustapauksissa, jos laissa edellytetään, kuten perheoikeudellisissa asioissa tai Labor tapauksissa. Osapuolet voivat esittää asiantuntijalausuntoja ja

muista todisteista. Lausunnot tai selvitykset, asiantuntijoiden keräämät päätelmiä asianosaiset eivät ole omasta aloitteestaan asiantuntijatodisteluna. Niitä pidetään palaset kirjallisia todisteita. Tuomioistuimien päättää joko omasta aloitteestaan tai asianosaisen pyynnöstä määrätä asiantuntijalausannon asian käsittelyä. Yleensä asiantuntija veloitetaan tarkastelemaan tietyt kysymykset silloin, kun unionin tuomioistuin tarvitsee erityisiä tieteellisiä, lääketieteellisiä, taide-, tekninen tai ammatillinen osaaminen. Muita todisteita, kuten asiantuntijalausuntoja, ei ole etukäteen määritelty arvo, yhteisöjen tuomioistuimelle. Ne eivät sido tuomareita.

X väliaikaiset turvaamistoimenpiteet

Valitus tai kanne tuomioistuimessa kyseisen hallintopäätöksen, ei ole lykkäävää vaikutusta. Unionin tuomioistuin voi ainoastaan keskeyttää hallinnollisen päätöksen tapa soveltaa väliaikaisia toimenpiteitä. Yleensä hallinnolliset päätökset voidaan panna täytäntöön heti niiden hyväksymisen jälkeen (täytäntöönpano) riippumatta valitusta. Ainoastaan tuomioistuin voi soveltaa väliaikaisia toimenpiteitä. Jos hallinnollinen päätös, säädös hyväksyttiin valtion tai kunnan täytäntöönpanosta on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä tai muu päivämäärä, joka on säädöksen. Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä kieltovaatimusten esittäminen tuomioistuinmenettelyjä ympäristöasioissa. Väite voidaan suojata missään menettelyn vaiheessa toteuttaa väliaikaisia toimenpiteitä, jos vaatimuksen turvaamiseksi voi:

- a) estää yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanoa; tai
- b) tehdä päätöksen toimeenpanoa.

Välitoimia koskeva hakemus on jätettävä ennen kuulemisen aloittamista pääasialla. Käytäntö, jonka mukaan Liettuan korkeimman hallinto-oikeuden, yhteisöjen tuomioistuin, samalla kun hän päättää välitoimista (liettuaksi hallinnollista prosessia, niitä kutsutaan "toimenpiteet"), vaatimuksen turvaamisesta on alustavasti otettava huomioon saatavan luonne (joka on varmistettava), ilmoitettu virheellinen väite, jonka mukaan riidanalaisen toimenpiteen, ja näiden oikeuksien tosiasiallinen toteutuminen. Tämän jälkeen yhteisöjen tuomioistuin voi ainoastaan päättää, onko välitoimia koskeva vaatimus hakemuksen olosuhteissa olisi riittävä ja onko suhteellisuusperiaatetta ja asianosaisten ja julkisen edun olisi loukattu. Oikeudenmukaisuuden periaatteen mukaisesti käsitellessään välitoimia koskevasta vaatimuksesta, unionin tuomioistuimen on vastattava kysymykseen siitä, onko väliaikainen toimenpide auttaa palauttamaan aikaisempi laillinen asema, jos ensisijainen vaatimus on täytetty. Hakemuksen väite voidaan hyväksyä vain, jos pääasiallinen väite on hyväksytty. Ei ole mitään mahdollisuutta pyytää väliaikaisia toimenpiteitä kuulematta riittävää hallinnollisen toimen tai laiminlyönnin. Ei ole olemassa tai vahingonkorvausta ennen välitoimien määräämiselle. Riskinä on, että muutosta voidaan yhteisöjen tuomioistuimen määräystä. Mutta se ei ole lykkäävää vaikutusta, ja tuomioistuin voi jatkaa menettelyä (71 artiklan 5 kohdan) LAP).

XI. Oikeudenkäyntikulut

Hallintotuomioistuimissa, kantajan on suoritettava oikeudenkäyntimaksu. Kuitenkin sovelletaan poikkeuksia tapauksissa valituksista, jotta ne voivat suojella valtiota tai muita julkisia etuja, kun on kyse korvausta aineellisista ja aineettomista vahingoista, joita aiheutuu laittomista teoista tai laiminlyönnistä julkishallinnon alalla, esimerkiksi. Muut litigation-related kuluja ovat:

maksetut palkkiot, todistajien, asiantuntijoiden ja asiantuntijajärjestöjen;
kustannukset, jotka liittyvät kuulemisen aika ja paikka on julkaistu lehdistössä;
kuljetuskustannukset;

Asuntojen kustannukset sen tuomioistuimen paikka;
muut tarpeelliset ja kohtuulliset kulut.

Siviilituomioistuimissa hakijoiden on maksettava tuomioistuinmaksu. Vapautuksia koskevissa tapauksissa korvausta aineellisesta vahingosta ja henkisestä kärsimyksestä, joka liittyy ruumiillisen vamma tai kuolemantapauksen, asioissa, jotka koskevat yleisen edun puolustamista syyttäjän vaatimusta, julkisille laitoksille tai muille henkilöille. Muut litigation-related kuluja ovat:

maksetut palkkiot, todistajien, asiantuntijoiden ja tulkkien viranomaisten asiantuntemusta ja paikalla tehtäviin tarkastuksiin liittyvät kustannukset;
kustannukset vastaajan etsimiseen;
kustannukset, jotka liittyvät palvelun asiakirjojen toimittamiseen;
kustannukset, jotka liittyvät tuomioiden täytäntöönpanoa;
palkkaan liittyvät kustannukset, edunvalvoja;
asianajajien kustannukset asianajajan tai avustajan;
kustannukset, jotka liittyvät välitoimimenettely;
muut tarpeelliset ja kohtuulliset kulut.

Hallinnollisia menettelyjä koskevan lain mukaisesti (hakemus), joten jokainen valitus hallinto-oikeuden sovelletaan leimaveroa 100 LTL (ilman poikkeuksia). Valituksen tarkastelu yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota on kannettava leimaveron maksetaan 50 % verokannan valituksen jättämistä (hakemus ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kanssa. Siviiliprosessilain nojalla stamp-duties kuin riidat, ovat seuraavat:

Saatavan määrä	Stamp-duty
enintään 100 000 litia	3 % summasta + indeksointi (pienin stamp-duty – 50 LTL)
enintään 300,000 litia	LTL 3,000 plus 2 % pyydetystä määrästä yli 100,000 LTL + indeksointi
Saatavista yli 300,000 Liettuan litia	7,000 LTL ja vaati yli 1 % + indeksointi 30,000 litia (30,000 litia) – stamp-duty

Muutoksenhaku, kassaatiovalitus, valitus, ja menettelyn uusimista koskevat hakemukset maksetaan sama leimaveron määrää. Arvio asiantuntijoiden palkkiot ja muut maksut, lukuun ottamatta litigation-related asianajajan palkkiot ja kustannukset, jotka liittyvät välitoimihakemus säännellään hallituksen päätöslauselman nro 344 vuodelta 2002. On olemassa suosituksen oikeusministeri ja asianajajayhteisön asianajajien palkkioita koskeva (oikeusministeriön 1R-85, järjestysnumero 2004). Suositeltava suurin korvaus on laskettu käyttämällä kertoimia, jotka perustuvat Liettuan hallitus hyväksyi vähimmäiskuukausipalkkaan nähden. Vähimmäiskuukausipalkkaan (MMS) 1. elokuuta 2012 on 850 Liettuan litia. Kuten kerroin tunnin ajan edustaminen oikeudenkäynnissä on 0,15. Arvio asianajopalkkiot, siinä tapauksessa, että oikeusapuun säännellään hallituksen päätöslauselman nro 60 vuodelta 2001. Asianajajien palkkiot, jotka tarjoavat toisen vaiheen oikeusapua voivat jatkuvasti 8.18 multimediaviestit kuukaudessa. Työtunnin palkan asianajajia, jotka eivät ole jatkuvasti ne tarjoavat toisen vaiheen oikeusapua 0,05 multimediaviestit. Hallinnollisia eroja ja siviilioikeudenkäynnissä. Hallinnollisessa menettelyssä, jos kyseessä on kieltotuomio tai väliaikainen toimenpide tai vahingonkorvausta (vakuus) on tarpeeton (se ei sisälly hallintolainkäytöstä annettu laki). Sen menettelyn soveltamista koskevan pyynnön välivaiheen toimenpide voidaan verottaa vain silloin, kun se on ilmoittanut ennen haastaa oikeuteen. Tässä tapauksessa hakijan on maksettava puolet stamp-duty maksettavien ennakoiden vaatimusta. Siviiliprosessilaissa säädetään tuomioistuimen oikeus vaatia väliaikaisten toimenpiteiden soveltamista varten hakijalta. Vakuuden tarkoituksena on taata vastaajan kärsimien tappioiden varalta väliaikaiset toimenpiteet. Vakuus voi olla myös pankkitakaus. Vakuuden määrä riippuu ja on yleisesti melko vaikea arvioida. Yleissääntönä on, että häviävän osapuolen on maksettava kaikki kustannukset, myös leimaverot ja alkuperäisen oikeuskäsittelyn kustannuksia. Sen on oltava myös palkita voitaneen osapuolen kulut.

Stamp-duty kirjeenvaihdosta, että menot, asiantuntijakulut, ja muut kulut yleensä maksetaan kokonaisuudessaan. Oikeudellinen edustaminen kustannukset vähennetään tuomioistuimen menettelyn aikana, kuten oikeusministerin ja asianajajaliiton puheenjohtajalle. Nämä määrät ovat vain suosituksia, ja se riippuu yhteisöjen tuomioistuimen menettelyn monimutkaisuus, asiaan liittyvän aineiston, ja muut tekijät. Kuitenkin ehdottomasti suurin osa yksityis- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa, tuomioistuimet vähentää osapuolten pyysi oikeudellista apua niiden oikeusturva mukaan suositeltuja määriä ja kohtuullisuus.

XII Oikeusapu

Ei ole olemassa erityisiä sääntöjä, jotka koskevat oikeudenkäyntien oikeudenkäyntikulut ympäristöasioissa. Kantelut ja vetoamukset on otettava vastaan ja kuuli hallintotuomioistuimissa vasta leimaveron maksamisesta laissa. Useat vapautus leimaverosta säädetään hallintolainkäytöstä annetun lain 40 artiklan: valituksia ja vetoamuksia, jotka liittyvät välittömästi julkishallinnon yksiköiden toimet suorittaa toimivaltansa rajoissa, myöntäminen tai epääminen,

Vaalilait loukkaukset ja laki kansanäänestyksestä,

Vetoamukset, joita valtion virkamiesten ja kuntien työntekijöitä, kun ne koskevat oikeudelliset suhteet,

vahingonkorvauksesta aiheutti luonnollinen henkilö tai organisaatio, jonka laittomat teot tai laiminlyönti julkishallinnon alalla, ja väitteet, jotka koskevat yleisten etujen suojaamiseksi, ja eräät muut valituksia ja vetoamuksia.

Oikeusapua on saatavilla Liettuassa. Nykyinen oikeusavun säännellään oikeusapua. Oikeusapu on jaettu ensisijaista ja toissijaista oikeusapua. Ensisijaiseen oikeusapuun sisältyy oikeudellinen neuvonta ja oikeudellisten tietojen oikeudellisen menettelyn ulkopuolella ja joka on avoin kaikille kansalaisille, EU:n kansalaiset ja ulkomaalaiset, riippumatta niiden rahoitusta. Toissijainen oikeusapu sisältää menettelyyn liittyvien asiakirjojen laatiminen, edustamiseen tuomioistuimissa, vapautus leimaverosta ja muut oikeudenkäyntikulut. Toissijaisen oikeusavun saatavuus riippuu omaisuutta ja tuloja ja kattaa 50 tai 100 prosenttia kaikista menettelyyn liittyvistä kustannuksista. Tietyt henkilöryhmät (sosiaalietuuksien saajia) voivat saada oikeusapua riippumatta heidän tuloistaan. Oikeusapua myönnetään erityisiä palveluja, jotka ovat vastuussa oikeusministeriö. Kieltäytyminen myöntämästä oikeusapua voi hakea muutosta hallintotuomioistuimissa. Oikeusapua on saatavilla myös ympäristöasioissa ilman mitään erityisiä sääntöjä. Oikeusapuun liittyy vaatimuksia, kansalaisuutta, asuinpaikkaa ja hyväksyttävyyttä. Sinulla on oikeus saada oikeusapua, jos ensimmäisen tai toisen asteen Liettuan kansalainen olet EU:n kansalainen tai ulkomaalainen, joka asuu laillisesti Liettuassa tai toisessa EU:n jäsenvaltiossa. Oikeusapua annetaan, jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai se on perusteeton. Lisäksi edellytyksenä on, että toissijaisen oikeusavun osapuolen omaisuuden arvo ja vuositulot eivät ylitä asunto-omaisuuden arvoa asettamia tulo- ja Liettuan tasavallan hallitus. Kansalaisjärjestöjen oikeusapu ei ole käytettävissä. Asianajotoimistot eivät tarjoa oikeusapua Liettuassa. Kaikki Oikeusasiaklinikat käsittelevät ympäristöasioita. Ei ole olemassa erityisiä ympäristön Oikeusasiaklinikat. Nämä nk. oikeusklinikoiden ovat:

Vilnan yliopiston oikeudellisen Clinic: <http://www.teisesklinika.lt>

Oikeudellinen klinikka Mykolas Romeris yliopisto: http://www.mruni.eu/lt/universitetas/fakultetai/teises_fakultetas/teisines_pagalbos_centras/apie_centra/ Oikeusasiaklinikat vastaavat sen ensisijaista oikeusapua. Ensisijaista oikeusapua annetaan myös kuntien ja oikeusministeriön tiedot työvaliokunnat monissa kaupunkia (Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Druskininkai ja muut).

Toissijainen oikeusapu myönnetään 5 erityispalvelut (Vilna, Kaunas, Klaipėda, Panevėžys, Šiauliai), jotka ovat vastuussa oikeusministeriö. Ympäristöjärjestöt ovat vastuussa ympäristön puolustamiseksi Liettuassa. Ne ovat kansalaisten saatavilla. Eräät muut organisaatiot, jotka antavat maksutonta oikeudellista neuvontaa Internetin kautta. Ei ole olemassa erityisiä ympäristön asianajajat, jotka ovat yleisön käytettävissä ilmaiseksi.

XIII Oikea-aikaisuus

Hallitus päättää hallinnollisen menettelyn ja hyväksyä hallinnollisen menettelyn päätökseen 20 työpäivän kuluessa menettelyn alusta alkaen. Julkinen yksikkö aloittaa hallinnollinen menettely voi jatkaa enintään 10 työpäivällä, jos hallinnollisessa menettelyssä objektiivisia perusteluja ei voida toteuttaa asetetussa määräajassa. Henkilön on ilmoitettava määräajan pidentämisestä hallintomenettelyn kirjallisesti tai sähköpostitse (silloin kun valitus on vastaanotettu sähköpostitse), ja määräajan pidentämisen syyt (31 artiklan) laki julkishallinnosta. Tuomioistuin voi aloittaa hallinnollinen viranomaisen, jolloin hallinnollinen elin ei tee päätöstä määräajan kuluessa, ja se on aiheuttanut vahinkoa kantajalle. Useilla aloilla on vahvistettu lailla, järjestelyn hiljasta hyväksyntää.

Viranomaisten vaikenemista yhteydessä hiljainen hyväksyntä laissa määrätyn ajan kuluessa. Ei ole olemassa erityisiä määräaikoja, jotka on määrätty laissa tuomioistuimen menettelyjä ympäristöasioissa. Sovelletaan yleisiä sääntöjä. Yleensä hallinnolliseen valmisteluun, tuomioistuimen on saatettava päätökseen viimeistään yhden kuukauden kuluttua valitukseen (hakemus). Unionin hallinto-oikeus on täytettävä, ja ensimmäisen oikeusasteen päätös viimeistään kaksi kuukautta sen jälkeen, kun asian oikeuskäsittelyn ajankohta, jos laki ei kuitenkaan mahdollista lyhyemmän ajan.

Silloin kun se on tarkoituksenmukaista, määräaika voidaan pidentää enintään yhdellä kuukaudella. Asioissa, jotka koskevat sellaisten normatiivisten säädösten laillisuuden, hallinto voi jatkaa määräaika enintään kolmella kuukaudella. Tuomio on annettava yleisesti tiedoksi samana päivänä asian käsittelyn päätyttyä. Tuomiot, jotka koskevat hallinnollisten toimenpiteiden lainmukaisuutta ja muissa monimutkaisissa tapauksissa voidaan hyväksyä ja ilmoittaa myöhemmin kuin mutta enintään 10 päivän kuluessa kuulemisen päättymisestä (käytännössä, on lähes kaikissa tapauksissa). Silloin, kun oikeuden päätös kohtuullisessa ajassa, on aiheuttanut vahinkoa, hän voi saada korvausta. Tästä mahdollisuudesta on säädetty laki korvata vahingot, joita julkiset viranomaiset.

XIV Muut kysymykset

Kantajalla, joka riitauttaa hallintotoimi on osoitettava erityinen intressi toimen kumoamiseen. Kumoamiskannetta hallintotoimi voidaan hyväksyä vain, jos se tuottaa oikeusvaikutuksia, jos sillä loukataan kantajan oikeuksia ja velvollisuuksia. Haaste, jota esiintyy ainoastaan sen päätöksessä tai myöhemmin kehittää yksinkertaisia tietoja ei luoda oikeuksia tai velvoitteita ja henkilön ei voida riitauttaa hallintotuomioistuimessa. Näitä yleisiä sääntöjä sovelletaan kaikkiin ympäristöasioissa. Oikeus saada ympäristötietoa on todennut yleistä periaatetta, jotka koskevat ympäristönsuojelua ja päätöksen ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta annetun hallituksen päätöslauselman nro 1175 vuodelta 1999. Vaihtoehtoisia riidanratkaisumenettelyjä ei ole tällä hetkellä käytössä hallinnollisia riita-asioita Liettuassa. Mutta uusin oikeuskäytäntö osoittaa hallintotuomioistuimet käyttävät rauhansopimuksen riitojen ratkaisemiseksi (myös ympäristöasioissa). Sovittelu ei ole tosiasiallisesti käytetty. Tämä ajatus on hitaasti mutta vastineen Liettuassa.

. XV. Ulkomaalaiset

Liettuan perustuslain 29 artiklan vahvistetaan periaate yhdenvertaisuudesta lain edessä kaikille kansalaisille riippumatta sukupuolesta, rodusta, kansallisuuden, kielen, alkuperän, yhteiskunnallisen aseman, uskon, vakaumuksen tai kantoihin. Monia lakeja on ulottanut tämän perustuslain. Hallintolainkäytöstä annettu laki) 6 artiklan säädetään, että oikeus on pantu täytäntöön ainoastaan hallinnollisia asioita tuomioistuimet, yhdenvertaisuutta lain edessä ja tuomioistuimissa riippumatta sukupuolen, rodun, kansallisuuden, kielen, alkuperän, yhteiskunnallisen aseman, uskonnon, vakaumuksen tai asenteiden ja toimien luonteen, asuinpaikka ja muut olosuhteet. Ainoastaan liettuankielistä olisi käytettävä tuomioistuimissa. Hallintolainkäytöstä annettu laki) 9 artiklan säädetään, että hallinnollisissa asioissa päätökset on tehty ja julkaistu liettuan kielellä. Kaikki asiakirjat, jotka on toimitettu tuomioistuimelle, on käännettävä liettuaaksi. Henkilöt, jotka eivät puhu Liettuan on taattava oikeus käyttää tulkin palveluja. Tulkki maksetaan valtion talousarviosta (9 artiklan hallintolainkäytöstä annettu laki).

XVI Rajat ylittävät oikeusriidat

Ympäristönsuojelua koskevan lain 32 artiklan säädetään, että luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden väliset riidat, Liettuan tasavallan ja vieraiden valtioiden on ratkaistava vahvistamalla tavalla Liettuan tasavallan laki, jollei kansainvälisistä sopimuksista, Liettuan tasavalta ei toisin määrätä. Kanteen

tutkittavaksi ottamisen liettualaisessa tuomioistuimessa on mahdollista tietyin edellytyksin oikeudelliset tai hallinnolliset menettelyt, menettelyn koodi. Yleisen edun käsite ei ole erityisiä rajatylittävissä yhteyksissä. Tätä koskevat yleiset säännöt ovat sovellettavissa (erityisesti pyyntöjen tutkittavaksi ottaminen Oikeudellinen intressi ”käsitteen kautta). Toteaa, että Liettuan laki hallintotuomioistuimista yhtäläistä saatavuutta henkilöille, jotka asuvat ulkomailla tai kansalaisjärjestöjen samalla perusteella, että kantajat käyttävät Liettuassa asuvilla. EU:n kansalainen tai ulkomaalainen, joka asuu laillisesti Liettuassa tai toisessa valtiossa, EU voi saada oikeusapua. Oikeuspaikkalauseke on mahdollista yksityisoikeudellisissa asioissa. Se on sopimusehto, jossa osapuolet sopivat, että riidan sopiminen sellaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi, joka ei ole normaalisti toimivaltainen. Tämä voi koskea sopimuksen kohdetta tai alueellista toimivaltaa. Tämä lauseke voi koskea ainoastaan kyseisestä sopimuksesta johtuvat riidat. Tämä mekanismi ei käytetä hallinto-oikeuden riita-asioiden hallintotuomioistuimen käsiteltäväksi. Mahdollisuus valita tuomioistuimet voisivat osallistua kansainväliseen sopimukseen.

Linkkejä

<http://www.glis.lt>

<http://www.aplinkosauga.lt/>

<http://www.zalieji.lt/%29/>

<http://www.teisinepagalba.lt/>

<http://www.teisesforumas.lt/>

<http://www.jusuteise.lt/>

<http://www.e-juristai.lt/>

<http://www.am.lt/>

<http://www.gamta.lt/>

Päivitetty viimeksi: 14/09/2016

Tämän on konekäännös sivun sisällöstä. Sivun ylläpitäjä ei ole vastuussa eikä vahingonkorvausvelvollinen konekäännöksen laadusta.